

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. директора

Харківського центру ПТО ДСЗ

Роман КІР'ЯНОВ

04.08. 2023

ПРОЦЕДУРА

присвоєння/підтвердження професійної кваліфікації

«Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж» у
кваліфікаційному центрі

Харківського центру професійно-технічної освіти

державної служби зайнятості

I. Загальні положення.

Присвоєння та/або підтвердження професійної кваліфікації «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж» у кваліфікаційному центрі Харківського центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості (далі – Центр) здійснюються відповідно до:

- цієї Процедури присвоєння та підтвердження, опублікованої на офіційному веб-сайті Центру, розробленої відповідно до вимог Порядку присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційними центрами, затвердженого постановою Кабінету України від 15 вересня 2021 р №956, професійного стандарту з професії «Токар», затвердженого протоколом Галузевої ради з розробки професійних стандартів і стратегії розвитку професійних кваліфікацій Федерації металургів України 14.03.2023 № 42, відповідно до Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 47, ст. 1457), та оприлюднених відповідно до Положення про Реєстр кваліфікацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 червня 2021 р. № 620 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 50, ст. 3082);
- у разі, коли вимоги до присвоєння та/або підтвердження професійної кваліфікації встановлені міжнародним договором, згоду на обов'язковість якого надано Верховною Радою України, застосовуються норми такого міжнародного договору;
- принципів валідності, об'єктивності, незалежності, добросовісності, відкритості, прозорості та неупередженості за ознаками етнічного або соціального походження, майнового стану, місця проживання, мовними та іншими ознаками.

II. Система заходів і вимог щодо присвоєння та підтвердження професійних кваліфікацій кваліфікаційним центром.

2.1. Порядок оформлення і подання здобувачем документів.

2.1.1. Для проходження процедури присвоєння та/або підтвердження професійної кваліфікації «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж» здобувач подає, а кваліфікаційний центр приймає заяву про присвоєння та/або підтвердження зазначеної професійної кваліфікації (далі – заява). Зразок заяви оприлюднено кваліфікаційним центром на власному веб-сайті. (Додаток 1).

2.1.2. Здобувач також подає до кваліфікаційного центру інші документи, які дають змогу встановити особу здобувача, попередньо набуті ним компетентності та результати навчання. Перелік документів, необхідних для проходження процедури присвоєння або підтвердження професійної кваліфікації «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж» визначений кваліфікаційним центром:

- оригінал та копія документа (одного з документів), що посвідчує особу, передбаченого Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус». При наявності ID-картки мати додаток: копію довідки або витягу з реєстру про реєстрацію місця проживання;
- копія реєстраційного номеру облікової картки платника податків (індивідуальний податковий номер);
- документ про освіту і додаток до нього. Якщо з об'єктивних причин (під час воєнного стану, надзвичайної ситуації або надзвичайного стану (особливого періоду) документ про освіту відсутній, подається виписка з Реєстру документів про освіту Єдиної електронної бази з питань освіти про його отримання (без подання додатка до документа);
- копії документів, що засвідчують факт трудових відносин (за наявності) та документа, що засвідчує стаж роботи з виконання токарних робіт (за наявності);

- медична довідка (лікарський консультативний висновок) за формою, установленою чинним законодавством;
- згода (особиста) на обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

2.1.3. Заява та інші документи надаються секретарю кваліфікаційного центру безпосередньо при прийомі або в електронній формі. Заява та документи в електронній формі подаються здобувачем з накладенням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису. Встановлення особи здобувача здійснюється шляхом її електронної ідентифікації.

2.1.4. Документи про освіту, отримані в іншій країні, повинні бути перекладені українською мовою та визнані в Україні відповідно до законодавства.

2.1.5. Кваліфікаційний центр забезпечує захист персональних даних здобувачів професійних кваліфікацій від несанкціонованого доступу.

2.2. *Розгляд поданих здобувачем документів та проведення співбесіди.*

2.2.1. Кваліфікаційний центр протягом десяти робочих днів з дати подання здобувачем заяви та документів, що додаються до неї, здійснює їх розгляд і проводить співбесіду.

2.2.2. За результатами співбесіди не пізніше ніж протягом трьох робочих днів з дати її проведення кваліфікаційний центр письмово повідомляє здобувача про одне з прийнятих рішень:

- визначення часу, дати, місця та умов проведення процедур оцінювання;
- відмову в проведенні процедур оцінювання (у разі встановлення невідповідності поданих документів вимогам професійного стандарту або процедурі присвоєння та/або підтвердження або встановлення недостовірності поданої інформації).

2.3. *Порядок та умови проведення процедури оцінювання.*

2.3.1. Процедура оцінювання з присвоєння та/або підтвердження професійної кваліфікації «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е,

Є, Ж» проводиться комісією у складі 2 осіб, до якої входять два оцінювачі кваліфікаційного центру. Персональний склад комісії затверджується кваліфікаційним центром.

Рівень кваліфікації членів комісії повинен бути не нижчий рівня професійної кваліфікації, на присвоєння та/або підтвердження якого претендує здобувач. Кожен член комісії повинен мати щонайменше три роки стажу роботи за видом занять (професією) оцінюваної професійної кваліфікації «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж».

2.3.2. Процедура оцінювання здобутих компетентностей з професійної кваліфікації «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж» проводиться шляхом перевірки теоретичних знань та практичних умінь та навичок за допомогою контрольно-оцінювальних матеріалів. Кваліфікаційним центром розроблений банк контрольно-оцінювальних матеріалів для виявлення знань, умінь та навичок за трудовими функціями, професійними компетентностями відповідно до професійного стандарту «Токар», професійної кваліфікації «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж».

Спостереження за проходженням кожного заходу з оцінювання проводять 2 члени комісії.

Перед початком проведення процедури оцінювання практичних умінь та навичок здійснюється інструктаж здобувача з питань охорони праці, що обов'язково фіксується у журналі інструктажів з питань охорони праці.

Кваліфікаційним центром розроблені організаційні заходи захисту контрольно-оцінювальних матеріалів від несанкціонованого копіювання, поширення.

2.3.3. Контрольно-оцінювальні матеріали (тестові завдання).

Контрольно-оцінювальні матеріали (тестові завдання) містять три варіанти тестових завдань (120 питань у кожному), охоплюють не менше 85 % знань з професійної кваліфікації «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж». Завдання тестів стосуються кожної трудової функції,

визначають суттєві для конкретної професійної кваліфікації знання, які необхідні для якісного виконання трудових функцій та професійних компетентностей, визначених професійним стандартом «Токар», професійною кваліфікацією «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж», дають змогу оцінити вміння застосовувати знання для вирішення практичних завдань.

Тестові завдання містять різні типи тестів, які розподілені на 6 груп, які відрізняються за складністю та оцінюються різною кількістю балів:

- завдання з одиночним вибором (0,5 бали);
- завдання з множинним вибором (1 бал);
- завдання відкритої форми (2 бали);
- завдання на встановлення відповідності (1,5 бали);
- ранжування (конструювання алгоритму виконання дій) (1 бал);
- завдання на доповнення речень (1 бал).

Критерії оцінювання спрямовані на підтвердження кваліфікації відповідно до професійного стандарту. Оцінювання теоретичних знань для присвоєння професійної кваліфікації здійснюється за 100 бальною шкалою. Здобувач для успішного проходження перевірки теоретичних знань має надати не менше 70 (70%) правильних відповідей від загальної кількості питань. Тривалість тестування для оцінювання знань складає 3 астрономічні години.

Перевірка теоретичних знань здійснюється в навчальних приміщеннях кваліфікаційного центру письмово.

При виконанні завдань результати оцінювання знань документуються за допомогою спеціальних паперових бланків з детальними інструкціями щодо виконання, на яких здобувач виконує тестові завдання.

Бланк містить 23 сторінки. На кожній сторінці бланку (в правому верхньому куті) здобувач власноруч вказує прізвище, ім'я, по-батькові, ставить підпис та дату виконання завдання.

Після перевірки завдань оцінювачами на останній сторінці вказуються: кількість балів, набрана здобувачем при виконанні тестових завдань кожного

типу, та сумарна кількість набраних балів; прізвища, ім'я та по-батькові членів комісії (оцінювачів) та їх підписи.

За результатами виконання тестових завдань визначається рівень володіння професійними знаннями щодо спеціальної термінології, експлуатації обладнання, прийомів та технологічних операцій, які необхідні для виконання практичного завдання.

2.3.4. Процедура оцінювання практичних умінь та навичок здійснюється на робочих місцях в навчально-виробничих майстернях із застосуванням засобів, приладів, інструментів, контрольно-оцінювальних матеріалів, довідкової літератури, що відповідають вимогам професійного стандарту «Токар», професійній кваліфікації «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж». Кваліфікаційним центром забезпечені умови для проведення процедури оцінювання практичних умінь і навичок відповідно до вимог технічних регламентів, вимог щодо охорони праці.

2.3.5. Перевірка практичних умінь та навичок з професійної кваліфікації «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж» здійснюється за допомогою контрольно-оцінювальних (практичних завдань) матеріалів.

Здобувачам пропонується один із 15 варіантів виконання практичних завдань, які розроблені за професійними компетентностями – складниками трудових функцій, які зазначені в професійному стандарті «Токар» (професійна кваліфікація «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж»).

2.3.6. Для виконання практичної частини оцінювання здобувачеві видається завдання з технологічною документацією: кресленням та технологічною картою. Завдання містить 15 варіантів, з яких здобувач вибирає свій варіант самостійно. Кваліфікаційним центром визначений порядок забезпечення здобувача необхідним обладнанням, інструментом, витратними матеріалами, довідковими матеріалами, засобами індивідуального захисту та засобами колективного захисту на час виконання завдання. Весь робочий одяг і всі

інструменти відповідають вимогам, які зазначені в правилах охорони праці України.

Перелік необхідних засобів індивідуального захисту для здобувача:

- комбінезон віскозно-лавсановий (ГОСТ 12.4.109-82) ;
- черевики шкіряні (ГОСТ 5394-74);
- респіратор (ТУ6-16-2485-81);
- окуляри захисні (ГОСТ 12.4.013-75).

Здобувач може використовувати під час виконання завдання власні витратні матеріали, довідкові матеріали та засоби індивідуального захисту (за бажанням здобувача або у разі необхідності), якщо вони відповідають технічним регламентам та вимогам щодо охорони праці та безпеки для здоров'я, що поширюються на них.

2.3.7. В процесі виконання практичного завдання здобувач демонструє професійні компетентності на практиці на робочому місці в токарній навчально-виробничій майстерні, а оцінювачі ведуть спостереження безпосередньо у виробничому середовищі. Оцінювачі відстежують діяльність здобувача на робочому місці в режимі реального часу відповідно до визначених показників та критеріїв. Оцінювання здійснюється шляхом безпосереднього співставлення результатів здобувачів з вимогами, прописаними у професійному стандарті. Втручання оцінювача в процес виконання практичного завдання не допускається, за винятком ситуацій, коли здобувач професійної кваліфікації порушує правила охорони праці або його дії загрожують заподіянням шкоди обладнанню.

2.3.8. Основним завданням оцінювання здобувачів для присвоєння їм професійної кваліфікації «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж» безпосередньо у виробничому середовищі є підтвердження/демонстрація відповідності набутих професійних умінь і навичок вимогам професійного стандарту. Процес і результати оцінювання документуються за допомогою критеріїв оцінювання професійно-практичних умінь та навичок за професійною кваліфікацією «Токар 3

розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж» за такими трудовими функціями:

- *дотримання правил безпеки та охорони праці;*
- *користування технічною та технологічною документацією;*
- *здатність проводити огляд технічного стану обладнання і інструменту;*
- *здатність здійснювати підготовку робочого місця, обладнання і інструментів до виконання робіт;*
- *здатність здійснювати заповнення журналів з питань охорони праці встановленої форми;*
- *здатність проводити огляд та підготовку токарного верстату перед початком роботи;*
- *здатність виконувати перевірку працездатності верстата на холостому ході;*
- *здатність виконувати налагодження верстата на необхідний вид обробки з визначенням режимів різання відповідно до варіанту завдання;*
- *здатність виконувати підготовку різального, контроль-вимірювального інструменту, оснастки, заготовок згідно завдання;*
- *здатність виконувати правку та доводку різців та іншого різального інструменту, який використовується під час виконання завдання;*
- *здатність здійснювати контроль якості заточування різців, свердел;*
- *здатність виконувати установку та закріплення інструменту, пристосувань, заготовок;*
- *здатність виконувати вивірку деталі по оброблюваній поверхні.*
- *здатність виконувати розрахунок режимів різання, відповідно до варіанту завдання;*
- *здатність виконувати токарну обробку деталей відповідно до технологічного процесу;*
- *виконання контролю розмірів виготовленої деталі;*

- самоконтроль виробничих дій, контроль за якістю роботи, виправлення помилок;
- дотримання нормативних витрат матеріалів та інших ресурсів у процесі виконання роботи;
- здатність проводити прибирання робочого місця;
- здатність проводити прибирання інструмента;
- здатність здійснювати очищення верстата від стружки та бруду;
- здатність виконувати змащування вузлів і механізмів верстата та пристосувань згідно інструкцій.

Максимальна кількість балів за виконання практичного завдання – 150.

2.3.9. Критерії оцінювання відповідають всім трудовим функціям, зазначеним в професійному стандарті «Токар», професійній кваліфікації «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж». Критерії оцінювання структуровані за відповідними трудовими функціями, встановлена послідовність дій та максимальна кількість балів за виконання кожної трудової дії за кожним критерієм.

В оціночному листі зазначена підсумкова оцінка виконання практичного завдання: «здано/не здано» із зазначенням прохідного балу, він складає 120.

Час, відведений на виконання практичного завдання становить 6 астрономічних годин.

2.3.10. Кожен член комісії в процесі виконання практичного завдання незалежно та послідовно оцінює результати виконання роботи, всіх професійних компетентностей та виставляє бали до оціночного листа за визначеними критеріями оцінювання. За результатами виконання завдання оцінювач, за необхідності, повинен пояснити здобувачеві професійної кваліфікації всі фактори, які вплинули на прийняття рішення щодо відповідної оцінки.

Підсумкова оцінка «здано/не здано» формується за результатами виконання практичної роботи і професійна кваліфікація «Токар 3 розряду – трудові

функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж» присвоюється/підтверджується, якщо слухач набрав не менше 120 балів від загальної кількості.

2.3.11. За результатами проведених процедур оцінювання комісія ухвалює одне з таких рішень, що відображається у протоколі, про:

- визнання результатів навчання здобувача, присвоєння/підтвердження його повної професійної кваліфікації;
- визнання результатів навчання здобувача, присвоєння/підтвердження його часткової професійної кваліфікації;
- відмову здобувачу у присвоєнні/підтвердженні повної/часткової професійної кваліфікації.

Рішення комісії подається для затвердження кваліфікаційним центром.

2.3.12. В кваліфікаційному центрі розроблений комплекс заходів для захисту від несанкціонованого доступу до банку контрольних-оцінювальних матеріалів. Контрольно-оцінювальні матеріали є закритими та добре захищеними від розголошення.

Тестові та практичні завдання в паперовому вигляді та електронному вигляді на зовнішньому жорсткому диску зберігаються у сейфі. Доступ до тестових та практичних завдань мають тільки особи, залучені до оцінювання: методист кваліфікаційного центру, оцінювачі, провідний інженер-електронік, що здійснює технічний супровід проведення оцінювання (друк бланків з тестами тощо). Всі особи, які залучені до оцінювання, підписали «Зобов'язання про нерозголошення відомостей», форма якого затверджена наказом Харківського центру ПТО ДСЗ від 21.02.2022 № 16-О «Про нерозголошення відомостей щодо контрольних-оцінювальних матеріалів».

2.3.13. Здобувач, який не з'явився для проходження процедури оцінювання з поважних причин, має право на повторне призначення процедури оцінювання. Процедура оцінювання повторно призначається тільки після проходження оцінювання здобувачами, яким вже було визначено час, дату, місце та умови проведення процедур оцінювання в кваліфікаційному центрі.

2.3.13. Загальний строк проведення процедури присвоєння та/або підтвердження не повинен перевищувати 25 робочих днів.

III. Видача та облік сертифікатів про присвоєння та/або підтвердження професійної кваліфікації «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж»

3.1. Сертифікат містить таку інформацію:

3.1.1. Серію та реєстраційний номер, які самостійно визначаються кваліфікаційним центром за формою “СС ХХХХХХХХ/УУУУУУ-ВВ”, де СС – серія документа, позначена кириличними літерами, ХХХХХХХХ – ідентифікаційний код юридичної особи згідно з ЄДРПОУ, УУУУУУ – порядковий номер документа в межах відповідної серії, ВВ – останні дві цифри року видачі документа.

3.1.2. Прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) особи, якій видано документ.

3.1.3. Назву професійної кваліфікації та її рівень відповідно до Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 101, ст. 3700; 2020 р., № 54, ст. 1670), якщо такий рівень зазначено у професійному стандарті.

3.1.4. Назву кваліфікаційного центру, який присвоїв та/або підтвердив професійну кваліфікацію.

3.1.5. Дату видачі документа.

3.1.6. Підпис керівника та за наявності печатку кваліфікаційного центру.

3.2. Облік виданих сертифікатів.

3.2.1. Кваліфікаційний центр веде облік виданих сертифікатів та подає відомості про них і присвоєні/підтвержені професійні кваліфікації до Реєстру кваліфікацій відповідно до вимог Положення про Реєстр кваліфікацій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 червня 2021 р. № 620 (Офіційний вісник України, 2021 р., № 50, ст. 3082).

3.2.2. Подання такої інформації до Реєстру кваліфікацій в електронній формі здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про електронні документи та електронний документообіг».

3.2.3. У разі втрати (загублення, знищення тощо) або пошкодження сертифіката кваліфікаційний центр виготовляє та видає його дублікат. Дублікат обліковується кваліфікаційним центром, а інформація про нього вноситься до Реєстру кваліфікацій із зазначенням слова «Дублікат».

3.2.4. Дублікат сертифіката виготовляється та видається за письмовою заявою особи, на ім'я якої видано сертифікат. Така заява подається до кваліфікаційного центру, що його видав. Якщо кваліфікаційний центр, що видав сертифікат, ліквідований, заява подається Національному агентству кваліфікацій, яке підтверджує факт видачі сертифіката.

3.2.5. Виготовлення та видача дублікату сертифіката здійснюється кваліфікаційним центром протягом десяти календарних днів з дня отримання заяви від особи, на ім'я якої видано сертифікат.

3.2.6. Вартість виготовлення сертифіката, його дублікату визначається кваліфікаційним центром.

IV. Порядок подання та розгляду апеляції.

4.1. Порядок подання апеляції на проведення оцінювання.

Якщо здобувач вважає, що кваліфікаційним центром порушена процедура проведення оцінювання, що призвела до неправильного оцінювання результатів навчання, порушення прав здобувачів кваліфікацій, він може подати апеляцію.

Нормативно-правовими документами про присвоєння професійних кваліфікацій апеляції на порушення процедури окремо не передбачено, кваліфікаційний центр це робить на підставі Закону України «Про звернення громадян». Такий порядок дозволяє кваліфікаційному центру оперативніше реагувати на допущені недоліки та бути успішним у своїй діяльності.

4.2. Порядок подання апеляції на результат оцінювання.

У разі незгоди здобувача з результатами оцінювання, відмовою в проведенні процедур оцінювання він також має право апелювати до кваліфікаційного центру. Рішення кваліфікаційного центру про відмову в проведенні процедури оцінювання та результатів здобувач може оскаржити протягом місяця з дня надходження відповідного повідомлення, затвердження рішення комісії шляхом подання до такого центру апеляції.

4.3. Апеляція розглядається апеляційною комісією у присутності здобувача.

Члени комісії з оцінювання не можуть бути членами апеляційної комісії.

Апеляційна комісія впродовж трьох робочих днів розглядає апеляційну заяву та ухвалює одне з таких рішень, яке є остаточним:

- задовольнити апеляційну заяву. Результати попередньої процедури оцінювання анулюються та здобувачу надається можливість пройти оцінювання повторно;
- відхилити апеляційну заяву. Результати попередньої процедури оцінювання залишаються чинними.

Додаток

В.о. директора
Харківського центру ПТО ДСЗ
Роману КІР'ЯНОВУ

(ПІБ)

який мешкає за адресою:

к.т. _____
e-mail _____

ЗАЯВА

Прошу присвоїти/підтвердити професійну кваліфікацію «Токар 3 розряду – трудові функції А, Б, В1-В9, Г1-Г3, Д1-Д2, Е, Є, Ж».

Досвід роботи за зазначеною професійною кваліфікацією на виробництві складає: _____ років _____ міс.

Надаю згоду на обробку моїх персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних».

дата

підпис

ПІБ